

MAJ
 20 P Bernardina
 21 T Felika
 22 S Julija, dev.
 23 Č Rešnje Telo
 24 P Donacijan
 25 S Gregor VII.
 27 N 2. pobink.
 27 P Beda Č. pk.
 28 T Avguštin
 30 Č Kinč. grobov
 31 P Angela Mer.

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Novica za vasa in narod — za pravico in resnico — za dobro in smago!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA IN CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKI
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

STEV. (NO.) 102.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 25. MAJA — SATURDAY, MAY 25, 1940

LETNIK (VOL.) XLIX.

Nazijski krog v Belgiji se oži - Kongres hiti z obrambo

Vojna pred pragom Anglije

Churchill izjavil, da je Anglija neposredno ogrožena. — Zajetje milijonske armade skoraj neizogibno. — V Londonu in Parizu vidijo, da je položaj skrajno temen.

London, Anglija. — V kako strahovito kritičen položaj so zašle zavezniške sile, se more razvideti iz izjave, ki jo je podal v četrtek min. predsednik Churchill sam, ko je v poslanski zbornici direktno priznal velike nove uspehe nazijske armade. Omenil je, da nemške sile uspešno prodirajo vzdolž zapadne francosko-belgijske obale proti severu, s čimer zaključujejo železni obroč okoli zavezniških čet v Belgiji.

Po izjavi Churchilla so Nemci ponovno zasedli mesto Abbeville, katerega so jim dan prej zavezniški vzeli nazaj, in bitke se bijejo za obrežno mesto Boulogne.

Povzema iz teh besed, se razvidi, da je vojna zdaj v resnici prišla prav pred prag Anglije, in napad na Anglijo samo je vprašanje le še kratkega časa, morda le nekaj ur. Kakor hitro namreč pade Boulogne, imajo naziji takorekoč prosto pot do Calais. Tam pa je angleški Kanal širok nič več kakor 22 milj, razdalja, ki je za aeroplano igrača.

Zavezniške čete v krogu, ki se vedno bolj oži, se sicer obkolitvijo srđito upirajo ter se bore, da si prebijejo izhod na jugu pri Cambrai v Francijo,

toda to je boj že bolj iz obupa kakor pa z izgledom na zmago. V tej pasti je, kakor se računa, okrog milijona zavezniških čet, med njimi najboljše francoske čete, kakor je Reynaud pred par dnevi sam omenil. Da bi se mogle te čete umakniti v Anglijo, je skoraj izključeno, ko naziji stalno bombardirajo vsa pristanišča ter jih povrh še osvajajo, drugega za drugim.

Ako bodo zdaj Nemci stopili na angleška tla, bo to rekordni dogodek skoraj enega celega tisočletja. Zadnjič, ko je bila Anglija napadena na lastnih tleh, je bilo v letu 1066, ko so vdrli v njo Normani. Ni čudno zato, da se Angležem kar neverjetno zdi, da bi mogla biti njih dežela v neposredni nevarnosti, in, kakor kaže, si vodilne osebnosti direktno prizadevajo, da jim to možnost vzbijejo v glavo ter jih pregovore k zadostni pripravljenosti.

Francozi se v splošnem bolj zavedajo, kako temen je položaj, ker imajo pač sovražnika že na svojih tleh, toda še vedno so sigurni, da bo zmaga njihova, če ne drugače, potem kakega čudeža. V takem smislu se je pred par dnevi izrazil Reynaud.

Balkan s pozornostjo gleda na zapad

Rim, Italija. — O divjih bitkah, ki zdaj besno v zapadni Evropi, menijo balkanske države, da ne odločajo samo zmage za Nemčijo ali za zavezničke, marveč, da bo imel njih izid neposreden vpliv tudi za nje. V splošnem želi Balkan zmago zaveznicam, da si pri tem izogiba, da bi pokazal kako direktno nasprotno napram Nemčiji; vodi sicer priprave proti njej, vendar le pod trditvijo, da hoče braniti nevtralnost.

Ako bo Nemčija zmagala, vedo balkanske države, da je njih neodvisnost, kakoršna poznajo zdaj, konec. Vzhodni del bo najbrž vzel Hitler, dočim bo zapad, zlasti zapadno

Jugoslavijo in Grčijo prepustil Mussoliniju. Zato je pa Mussolini tudi odločen, da bo v pravem času, kadar bo pač siguren zmage, priskočil Hitlerju na pomoč, da ga ta ne bo odrinil pri plenu.

Balkan je točasno sicer nekoliko pomirjen, kajti nemški krogi mu hite zatrjevati, da ni za nje nevarnosti od Hitlerja, češ, da želi on le njih zaloge. Kljub temu zagotovu pa so vse države v stalnem alarmu.

PADALCI NISO ŠALA ZA ANGLEŽE

London, Anglija. — Bivši vojni minister Hore-Belisha je v sredo izrazil kritiko, da se posveča vse premalo pozornosti temu, da utegne biti Anglija napadena od nemških parašutistov, ter, da se prepušča obramba proti njim le civilnim prostovoljcem. Povdaril je, da bi se morale v vsrhu izbrati najboljše čete, ter obenem dostaviti, da je možnost napada na Anglijo nekaj, s čimer se mora resno računati.

ZAHTEVA, DA KONGRES OSTANE

St. Paul, Minn. — V govoru na nekem republ. zborovanju v tem mestu je gverner James iz Penna. zadnje sredo izrazil apel kongresu, naj ostane v zasedanju, dokler traja mednarodna kriza. Potrebnost je to, pravi, da se prepreči prevelika oblast predsedniku.

FRANCIJA, DEŽELA BEGUNCEV

Pariz, Francija. — Problem, kako oskrbovati begunce, postaja za Francijo dan za dnem ostriši. Že prej je bila ta dežela zatočišče za begunce iz vseh mogočih evropskih držav, zdaj pa vro vanjo v tisočih in stotisočih se Nizozemci, Belgijci in Luksemburžani, povrh pa še domači begunci iz severne Francije. Tako so zdaj v Franciji ubežniki iz sovjetske Rusije, iz Italije, ki so se umaknili pred Mussolinijem, iz Nemčije, begunci pred Hitlerjem, in iz Španije, od koder so bežali med civilno vojno, in končno zdaj še omejenjeni najnovjši.

VOJNI MALIK ŽRE ŽRTVE

Nora vojna zahteva na stotisoče življenj.

Tekom sedanjih bojev v zapadni Evropi je razumljivo, da se polaga na oltar človeške blaznosti ogromno število žrtev, saj obe strani povdarjata, da takih bojev zgodovina še ni videla. Kakor običajno, so si tudi v tem oziru poročila Nemcev in zaveznic daleč narazen. Tako trdijo Francozi, da so Nemci tekom te vihrne izgubili pol milijona mož, ubitih in ranjenih. Nemci pa nasprotno pravijo, da so izgubili "samo" 11,000 mo ž, nasprotno pa so ujeli 110,000 zaveznikov, v katere Nizozemci niso všeti.

BOJ ZA NARVIK SE VEDNO V TEKU

London, Anglija. — Za mesto Narvik, na severnem koncu Norveške, še vedno trajajo boji. Mesto že več tednov vztrajno drži mala nemška posadka. Kakor pa se poroča iz Švedske, so poslali naziji potom padal znatno ojačenje tej posadki, dočim njih čete počasi prodirajo proti mestu preko gorate in težko dostopne pokrajine.

DRUG DRUGEGA OBDOLŽUJEJO

Berlin, Nemčija. — Nemška vrhovna komanda je v sredo obdolžila francoško in angleško armado, da uporabljajo belgijske civiliste v svoje kritje pri umikih. Kakor pravi, so se vojaki pomešali v vrste civilistov, da na ta način ni bilo nemškim letalcem mogoče, streljati na nje; tudi Rdeči križ so na enak način izrabljali. Že prej pa se je nasprotno tudi proti Nemcem izrekla podobna obdolžba, namreč, da so se na Nizozemskem posluževali civilistov v zaščito.

AEROPLANI LETE V EVROPO

Washington, D. C. — Komisija Anglije in Francije, ki nakupuje v Ameriki aeroplane, se je v sredo izrazila, da veliko kupljenih letal kar preleti Atlantik v Evropo, in sicer iz Kanade.

Miljarde nakuje za orožje

Nad tri milijarde dolarjev namenjenih za armado in mornarico. — Oborožitvi v zraku se posveča pozornost. — Proti tujezemcem se bo kontrola poostriala.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — Geo. Paish, ki zavzema važno mesto v državnem zakladništvu, je zadnje sredo izrazil nasvet, naj bi Anglija dala Zed. državam nekaj svojih zapadnoindijskih otokov v zameno za aeroplane in pilote.

Berlin, Nemčija. — Uradna časopisna agencija poroča, da so Nemci uničili tekem sedanje ofenzive okrog 1,700 zavezniških aeroplanov. Nad eno petino od teh jih je bilo izstreljenih s protizračnimi topovi.

Budapesta, Ogrska. — Med Ogrsko in Rumunijo je prišlo do delnega sporazuma. Zadnje sredo se je namreč med njima sklenila trgovinska pogodba, po kateri si boste državi izmenjavali blago.

KAJZER ODKLONIL ANGLEŠKO POMOČ

Rhenen, Nizozemska. — Nemški krogi trdijo, da so Angleži stavili ponudbo bivšemu kaiserju Viljemu, naj se preseli v Anglijo, da bo varen pred nemško invazijo. Stari mož pa je ponudbo odklonil ter je ostal celi čas vojne v svojem bivališču v Doornu. Od tam je zopet slišal hrup vojne, ki je divjala deset milj daleč od njega. V Doornu samem ni bilo bitke, pač pa je nemška vojska korakala sko-

Washington, D. C.

— Tekom dveh dni, v sredo in v četrtek, se je senatska zbornica z vso naglico bavila z nakazovanjem ogromnih zneskov, ki naj se uporabijo v obrambo dežele. V sredo je odobrila nekaj manj kot dve milijardi za armado, dočim se je v četrtek hitelo z debato o nakazilu nekaj manj kot pol-druge milijarde za mornarico. Oboje je bilo že prej odobreno od poslanske zbornice.

S tem se je pripravil začetni pot za nadaljnje oboroževanje, zlasti v zraku, da se doseže cilj 50,000 aeroplanov, za katere je predsednik nedavno apeliral.

Senatorji so povdarjali, da naj bo naglica, katero je kongres zdaj pokazal, zadostno svarilo svetu in vsakomur, ki bi nameraval Ameriko napasti, da bo zadel tukaj na neprodimo silo.

V četrtek se je poslanska zbornica bavila s predsednikovim predlogom, s katerim se ima prenesti imigracijska služba iz delaveškega departamenta v področje justičnega departamenta. Kakor se je predsednik izrazil, bi ta izprememba omogočila vladi, da bo lažje nadzorovala tiste tujezemce, katerih obnašanje je nasprotno interesom dežele.

zi mesto in se je tam ustavila le toliko, da je postavila posebno stražo pred kajzerjevim bivališčem.

Diktator tudi v Angliji

Vlada, s Churchillom na čelu, ima popolno oblast nad ljudmi in nad premoženjem. — Vsaka privatna lastnina odpravljena.

London, Anglija. — Anglija je postala podobna totalitarna in diktatorska država, kakor je Nemčija. Min. predsednik Churchill ima skoraj neomejeno oblast.

Iz ljudstva samega je prišel pred nekaj dnevi glas, da naj se mu vzame demokratična svoboda, katero je uživalo skozi dolga stoletja, in se podeli vodstvo eni sami osebi. Zadnje sredo je parlamento-parurnem debatiranju potrdil to ljudsko voljo in izročil svojo oblast Churchillju. Na ta način bo v nadalje država vladana ne potom zakonov, marveč z odredbami, ki jih bo izdal diktator.

Vlada ima zdaj v Angliji popolno kontrolo nad vsakomur in nad vsem premoženjem. Tovarne, rudniki in podobne naprave so zdaj vladna last in lastniki nimajo v njih robene besede. Ves dobiček je odpravljen. Enako so tudi delavske plače podvržene

Iz Jugoslavije

Posledice zadnje zime se bodo močno poznale, kajti zajci in miši so napravile nepopravljivo škodo, zlasti na sadnem drevju in ozimini. — Smrtna kosa. — Še druge vesti in novice.

Zle posledice po poljih

Ljubljana, 26. aprila. — Z jeseni so razni časopisi poročali, kako zelo so se na Gorenskem zaplodile poljske miši. Pozimi, ko je pritiskal nenavaden mraz, je pa mnogim posestnikom zmrznil krompir in bo zaradi tega zelo primanjkovalo semenskega krompirja. Posledice mišje zalege in pomanjkanje semenskega krompirja se zdaj, ko je končana zima, ko je pričelo delo na polju že hudo občutijo. Miši so se pod debelo snežno odejo lotile ozimine in deteljšča. Večina njiv je vsa preorana od mišjih rovov. Ker pa ni bilo v pretekli zimi posebne mokrine, so miši ugodno prezimile. Kmetje se boje, da bodo miši delale veliko škodo na pomladni setvi. Veliko je bilo pretekle zimo razburjenja zaradi zajcev, ki so oglodali mnogo sadnega drevja. Škoda je precej večja, kakor druga leta, to pa zaradi tega, ker je bil sneg visok in so zajci oglodali tudi mnogo pripogojenih vej. Večina sadjarjev, ki sadno drevje zavaruje s tem, da ga pobeli, je debelca pobelilo premalo visoko. Pa tudi plotove, ki obdajajo sadovnjake, so v pretekli zimi zajci zaradi visokega snega preskočili. Da so bili zajci letos zelo lačni pričel dejstvo, da so se lotevali, poleg slabo namazanega sadnega dervja, tudi nagnoja in akacij. Prav tako škodo, če ne še večjo kakor zajci so v pretekli zimi povzročili na sadnem drevju poljske miši in voluharji. Velik del mladega drevja so letos pri korenu debela oglodale miši. Nad zajcem se vse jezi, pri miših in voluharju pa pravijo, da se ne da pomagati. Še besedo o semenskem krompirju. Ker ga je težko dobiti in če se ga je semenski krompir zelo drag, se je bati, da bodo mnogi posestniki vprav letos, ko bo jeseni gotovo veliko povpraševanje po naši najvažnejši prehrani, po krompirju, premalo krompirja sadili.

Smrtna kosa

Dne 24. aprila je umrl v visoki starosti 83 let v Št. Vidu nad Ljubljano Anton Bellec. Bil je eden izmed zadnjih posebnih znamenitih zastopnikov versko gospodarskega gibanja ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja, ki si je prav do zadnjih let ohranil svežost duha. Pri očetu se je izučil kleparske obrti in se izpopolnjeval na potovanjih po Nemčiji, Italiji, Švici, Franciji, Belgiji, Norveški in Danski. V Sloveniji in drugod je pokrtil 300 zvonikov in cerkva; 32 let je bil cerkveni ključar, 30 let je deloval v gasilskih vrstah, 20 let je županoval, itd.

Dvakrat nesrečen

Nekega dopoldneva se je peljal na kolesu 20 letni Zvonimir Ronko, sin upokojenega stražnika. Pri šišenski cerkvi se je malo ozrl in že je bil pri njemu tramvaj, kar ga je tako zmedlo, da se je skoro zaletel vanj. Tramvaj ga je prevrnil, pa je na nesrečo prav v tem trenutku privozil še osebnih avto in Zvonka povozil, da je moral iskati pomoči v bolnici.

Kratko veselje

V Ljubljano se je pripeljal komaj 16 letni fant iz Maribora, ves nasmejan in razigran ter s polnimi žepi denarja. Iztaknil je veselo prijateljsko družbo, s katero se je razveseljeval. Pili so in jedli, za vse je pa on plačal. Nekega dekletu je tudi kupil zlat prstan, tovarišu pa novo obleko in še uro povrh. Njegov ugled je rastele od ure do ure, v očeh vesele družbe. Pa se je zanj pozanimala tudi policija in nazadnje izvedela, da je fant pobegnul od nekega trgovca, kateremu je ukradel kolo in deset tisočakov.

Otrok pod avtom

Neki avtomobilist je pri Logatcu zavezil v 5 letnega Stanka Kozlevčar iz Crevic pri Spodnjem Logatcu. Fantek je dobil tako hude poškodbe na glavi, da so ga moral odpeljati v ljubljansko bolnico.

NOVI DIKTATOR

Angleški min. predsednik Churchill, kateremu je parlament zadnje sredo podelil diktatorsko oblast.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Ishaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkom in dnevom po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Narocnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Rusija, ta Rusija!

Kakšna je, čigava je? Slovanska, mongolska, demokratska, komunistična, ateistična, svobodna, avtokratična? Kakšna je ta Rusija? Z Goethejevo Gretchen bi človek lahko tolmačil: "Himelaufjauchzend, zum Tode be-treubt..." Eni vriskajo, da odmeva do neba, drugi vidijo le smrt in grob. Kakšna si, ti šmentana Rusija?

Well, Rusija je. Franciji in Angliji je dala korbico, Adolfa pa je vzela. Pikantna Rusinja in še koketna. Od časa te čudne ženitve je pikantna Rusinja dobila dve petini Poljske, je stopila zopet na obal Baltika, je po hudih praskah odprla Finski zaliv, oprostila Leningrad. Zdaj menda počiva ta Rusinja ali Rusija, ker vse je mirno v Moskvi, ko ženin Hitler hudo šeška Angleže. Ali res mirno? Ali drema Adolfova nevesta in smrčič? Vsaj z doto (sirovine, kruh, olje...) se ji prav nič ne mudi, da jo mora ženin večkrat suniti v rebra, le skozi Vladivostok morejo dolarjev lačni Amerikanci dati Hitleru vse, kar želi, in zato Angleži grbančijo čela in pravijo, da bodo tista vrata do dolarjev zaprli, ako stric Sam ne bo preveč hud in prišel jim na pomoč, ko bo Hitler pribical v London.

Ampak vesti iz Moskve vejo dopovedati, ako niso to le pobožne želje, kakor meni politik Molek, da v Moskvi delajo na novi fronti. In v tem so menda mojstri, ker fronto izpreminjajo, kakor se izpreminja aprilovo vreme. Socialisti, vsaj slovenski socialisti, so že zdaj hudi radi te ba-je izpremenjene fronte, ker oni so imeli vedno le eno fronto, in bi jo imeli še v večnosti, ko bi bila kakšna večnost in bi ne bilo s smrtjo z vsem pri kraju, kakor naši socialisti trdijo in učijo, in dalje, ker je pri novi fronti vse polno le hude hinavščine in še več bluffanja in zasleduje Rusinja posebne namene, pri katerih pridejo dobri in brumni in edino pošteni socialisti vedno prekratki. Kdo bi ne bil hud, ako nečedni komunisti v Moskvi kuhajo novo frontarsko mineštro?

Well, špas na stran. Jaz bi rekel in dejal, da je Rusija le tudi vladna sila, je na zemlji, ni na luni, in mora zato imeti oči tudi za politiko odprte.

Prav zadnje vesti vejo povedati, da niso le v Moskvi prvega maja mogočno zopet paradirali, vesti pravijo in trdijo, da tja na karpatsko mejo prihaja vedno več ruskega vojaštva, in Ogrji se spominjajo l. 1848, ko je bilo dosti batin, in vojaštvo prihaja na rumunsko mejo, in Rumunci imajo slabo vest radi Besarabije, katero so Rusom štrneli, in Angleži se nekaj sukajo v Moskvi, in "Trud" je pokadil malo celo Franciji, in v Moskvo je prišlo jugoslovansko poslanstvo radi trgovske pogodbe, in v Rim je Moskva nekaj zagrmela, da na Balkanu ne bo laške polente in... no... nova fronta se baje dela v Moskvi in v Rusiji, kakor se dela včasih novo vreme. That's all.

Med Mussolinijem in Hitlerom je tako prijateljstvo, kakršno je med Hitlerom in Stalinom. Tudi Pilat in Herod sta nekoč postala prijatelja. He... he. Mussolini je rožljaj s sabljo, pa grmel, da je za nevtralnost. Seve. Hitler ima dobiček od Mussolinija le tako dolgo, dokler Italija le rožlja s sabljo. Mislite, da tega prebrisani Anglež ne ve? Na Norveškem je prišlo do polomije, to stoji. Angleža pa še ni konec. John Bull ne odneha zlahka. Vse kaže, da se vojska prenese na Sredozemlje, na vzhod in Balkan. Mussolini je v kleščah, ker Anglež sili, da mora biti te laške nevtralnosti konec. Očividno se aliranci ne bojijo laške sablje, pač pa so v skrbeh radi laške nevtralnosti, ki silno pomaga le Hitleru. Mussolini bo moral s plotu skočiti.

V pregovorih živi modrost tisočletij.

Pregovori narodov vsebujejo kazalo njihovega duha in uspehov njihove civilizacije.

William Penn je zapisal o pregovorih: "Modrost narodov hiva v njihovih pregovorih in izrekih, ki so kratki in jedrnat. Zbirajte jih in učite se iz njih. V njih imate mnogo v malem; ti vam prihranijo čas v govorenju in so

mnogokrat o priložnostih najpopolnejši in najbolj varen odgovor."

Par protiverskih nasprotnikov naredi v vsaki naselbini lahko ogromno škodo, če ljudje niso poučeni o njihovih nakanah. Zato je potrebno, nujno potrebno, da je v vsaki hiši dober katoliški list.

Ako bi bili nasveti konji, ki jih nam dajejo ljudje v življenju, bi se vsak izmed nas vozil s tremi pari po svetu.

PISANE NOVICE IZ AMERIŠKE VRHNIKE

Waukegan, Ill.

Vedno imamo mnogo novic tukaj pri nas, veselih in žalostnih. Tako smo letošnje leto imeli v naši cerkvi prvo sv. obhajilo, katerega je prejele 27 dečkov in 11 deklic. To je bilo v nedeljo 19. maja. Kako lepo je bilo videti te nedolžne malčke stopati pred oltar, kjer so prvokrat prejeli Jezusa v svoja srca. Za ta pomemben dan so naše čč. sestre lepo okrasile oltarje. Vse je bilo v belih cveticah. Pa tudi ostala cerkev je bila lepo ozaljšana in prvoobhajanci so bili kar najlepše poučeni in naučeni, za kar naj bo na tem mestu izrečena čč. sestram najlepša zahvala za trud, ki ga imajo z našo mladino.

Zopet je posegla smrt s svojo roko med naše farane in nam 14. maja zvela enega naših že starih pionirjev Franka Dolenca. Doma je bil iz vasi Ivor pri Polhovem gradu na Gorenjskem. Njegov pogreb se je vršil v petek 17. maja ob 9 uri dopoldne, ko je bila v cerkvi Matere božje darovana sv. maša zadušnica, katero je daroval za pokojnega naš č. g. župnik Rev. M. Hiti. Pokojni je spadal k društvu sv. Jožefa št. 53, KSKJ in društveni sobratje so ga z društveno zastavo spremljali na zadnji poti. Pogreba se je udeležilo tudi društvo Marije Pomagaj št. 79, KSKJ in društvo sv. Ane, št. 127, KSKJ z zastavami. Imel je pokojnik prav lep pogreb, katerega je imel v oskrbi naš rojak in pogrebnik Mr. Nemanich. Pokopan je bil na Ascension pokopališče. Naj mu bo lahka hladna zemlja, preostalim iskreno sožalje!

Poroke imamo pa vedno. Tako sta se dne 12. maja, ravno na Materin dan poročila Mr. Frank Grear in Miss Margaret Papeš. Poročne obrede je opravil naš g. župnik Rev. M. Hiti. Oba ženin in nevesta sta tudi člana našega društva Marije Pomagaj št. 79, KSKJ. Nevesta je bila tudi članica tukajšnje Marijine družbe, in so ji tovarišice zapele tisto lepo pesem: "O čuj Marija..." Novoporočenca želimo vsega božjega blagoslova v novem stanu.

Dne 19. maja zvečer pa so sorodniki in prijatelji ter prijateljice priredili suprajz party za Mr. in Mrs. Joseph in Josephine Heraver, za njih 25 letnico zakonskega življenja. Prostorna šolska dvorana se je napolnila s povabljenimi gosti, ki so častitali jubilejantoma. Med njimi tudi naš pomožni župnik č. g. Rev. Fr. Prebil, ki je v lepih besedah častital slavljencema. Ob dobro obloženih mizah in veselo godbo smo se prav prijetno zabavali še pozno v noč. Srebrnima jubilentoma pa ključemo, da bi še dolgo živela in v zdravju, veselju in zadovoljnosti dočakala tudi še zlatega jubileja.

V nedeljo 26. maja pa pridejo v Waukegan naši sosednji igralci iz Chicago, da bodo na našem odru ponovili lepo igro "Večna luč." Ker je ta igra izredno lepa, smešna in obenem tudi resna, je pričakovati velike udeležbe. Waukegančanje in Northčikanje smo radi veseli, posebnost, kadar nas igralci razvesele s kako lepo domačo zabavno igro. — Čas je prav prikladen, ker sedaj v dvoranah še ni vročine, kajti prav kmalu bomo pohiteli v hladne sence, v pristo naravo in se tam razveseljevali. Pridite torej vsi v šolsko dvorano stari in mladi, da bote videli, kaj zmorejo čikaški igralci in igralke in pa, da bode videli, da se zanimате za oderske predstave ter da bode ob drugi priliki še radi prihitali iz Chicago in nam še kaj lepega pokazali. Torej nasvidenje v nedeljo 26. maja v šolski dvorani, igralcem iz Chicago pa ključemo dobrodošli!

Jennie Keber

RAZNO IZ CHICAGO

Chicago, Ill.

Vojska, vojska in grozote vojske! Te je danes dnevna rovia. Groza spreleteva človeka, ko čita gorje današnje vojne. Kaj pa le še reveži, ki jo dejanski občutijo? Današnja nazijska krčela so podobne Turčinom iz 14. in 15. stoletja, ki so ogrožali vs Evropo in kamor je njih peta stopila, je pustila za sabo opustošenje in jok in stok. Koliko so naši dedje trpeli pred to okrutnostjo, kolikokrat so jim bile vasi požgane, cerkve podrte, ljudje pobiti ali odpeljani v sužnost. Danes se le še v večji naglici ponavlja te morija z modernim morilnim orožjem.

L. 1915, je rekel tedanji sedaj že pokojni papež Bene-

dikt XV.: "Mir sveta ne more sloneti na diktaturi zmagovalcev nad premaganimi, treba je postenelega sporazuma, krivice naj se pozabijo; kdor hoče mir osnovati na maščevanju, ta naj se spomni, da narodi ne umro." — Kaj ne, zlate vredne besede, ko bi jih le svet upošteval. — Toda, z lahkoto je občutiti, da je vojna napovedana tudi Kristusovemu Kraljestvu, sprva je bila nekako prikrita, a postaja vedno silnejša. Je že tu prava satanska borba proti vsemu, kar je božjega. Zdi se, da dandanašnji odmevajo po vsemu svetu divji klici, ki so nekoč tako grozovito doneli pred Pilatom: "Proč z njim, ne maramo da bi ta vladal med nami!" — Enkrat sem že zapisala besede, ki sem jih čitala v neki knjigi; da: "Ljudstvo je potegnilo Bogu vajeti iz rok in sedaj samo vozi svet, in ga bo vozilo tako dolgo, da bo vse zvrnilo v jarek, tistokrat bo prenehalo samo voziti, preje ne!" — Oh, modrovati sem začela, seveda, ker je glava polna težkih misli. Pa pri vsem tem se skušamo nekako topo preriniti naprej z našim vsakdanjim življenjem. Oni dan mi je pravil neki veltrovec: "ti-le strašni dnevi Evrope se občutijo v naši ameriški trgovini; kot bi trenil, so ljudje prenehali kupovati razum najpotrebnejših stvari." Vendar, ne smemo se zadovoljiti samo s tamjanjem, temveč skušajmo zajeziti to zlo z molitvami. Rekla bi lahko, da prav v ta namen bode romanje k Marije Pomagaj v Lemont, to nedeljo, 26. maja. Društvo Marije Pomagaj, K.S.K.J., ki obenem praznuje te dni tudi god svoje patronne, prav iskreno vabi Slovence in Slovenke, da se v obilnem številu udeležite tega romanja. Podrobnosti romanja so že znane.

Mary Culkar. POROČNA ZAHVALA

Chicago, Ill.

Spodaj podpisana srebrno poročena se prav iz srca najlepše zahvalimo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, kateri so se toliko trudili in žrtvovali, da so nama v spomin priredili tako izvrstno gostijo, katera je bila v resnici dosti večja, kakor pa ta prava, petindvajset let nazaj. Res je, da sva kar navzkriž gledala, odkod se je zbrala tako velika skupina starih znancev in prijateljev v tako kratkem času, brez, da bi midva kaj slutila, kaj se je godilo zadaj za tistimi zaprtimi vrati prijazne Tomažinove dvorane 5. maja 1940 dokler naju niso na precej navihan način naši stari prijatelji izvalili tri, kakor v past, odkoder pa ni bilo več nobene pomoči jo popihati ven. Pa, kdo bi se branil. Ko so se najina srca malo potolažila med tako izborno družico svojih starih znancev in tako izvrstno pripravljeno pojedino spretnih kuhatic in strežnic in tudi natakarjev, pa nama je bilo skoraj res žal za kaj nisva danes šele prvo poročena, ne pa že drugič. Torej še enkrat vsem najlepša hvala, kateri ste delali in pomagali in že prej pripravljali in upava, da vam bova kolikor mogoče ob priložnosti tudi povrnila za ves trud in sitnosti, ki ste jo imeli. Vsem gostom pa hvala za vašo pomoč in prijateljstvo, ki ste ga nama izkazali na najini 25 letnici. (Ogl.)

Frank in Frances Prosen 539 North Monticelo Ave.

STOLETNIKA POROKE

Bolgarska je dežela dolgega življenja, toda zakonca, ki živita skupaj že sto let, sta posebnost celo za to deželo. Veliko pozornost je zato pred kratkim zbudila stoletnica poroke, ki sta jo slavila dva zakonca iz bližine Varne. Ta dan so proslavili z veliko veselico, stara človeka sta prejele nešteto čestitk in daril. Mož šteje 127 let, žena je dve leti mlajša.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(123)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Kailuk je bil namreč priklen skupno s Tarzanom in Perryjem in ko so ga hoteli odkleniti od njiju, je Althea zapovedala, naj vse tri privedejo k njej. Gotovo je bile, da je Kailuk bil obtožen, da je nagovarjal k upor, tega je bila Althea do dna prepričana.

Ko ga je vprašala, kdo je začel z mislijo na upor, je rekel: "Kailuk ne bo govoril." "So pripričoči, s katerimi te bomo pripravili, da bo govoril," je rekla Althea, nakar se obrnila k dveh divjakoma, naj Kailuka privedejo k stebri in naj ga bitajo, dokler ne bo začel govoriti.

Globoko so se zasekali blič divjakov v Kailukovo mezo, toda iz njega ni bilo besede. Althea pa je naročila naj prenehajo. "To je samo za frenetek," rekla. "da se odpodijeta in pa da ti dan še enkrat priliko, da poveš o upor, drugače bo mezo letelo od tvojih kosti."

"Saj ne more več prenesti," je rekel Perry Tarzanu, ko je videl Kailuka vsega upognjenega; "kmalu bo spre-govoril." Toda Tarzan se ni bal, da bi Kailuk povedal, kjo je začetnik upora, vedel je, da bo raje še več trpel, toda ni hotel, da bi kdo drugi trpel zaradi njega.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Zastrupljenju krvi je podlegla Joliet, Ill. — Smrt je pokosila mlado cvetko Frances Yakich iz 1008 Vine street v najlepši starosti 20 let. Podlegla je po kratki boleznini zastrupljenju krvi. Bila je zelo pridna in mirna, pravi anđelj v človeški podobi. V petek 17. maja je prešla sv. zakramente za umirajočo, zvečer ob 6 uri je mirno v Gospodu zaspala. Zapuščca žalostne starše Johna in Frances Yakich, sedem bratov in dve sestri. — Počivaj v miru dragi otrok! To ti želi tvoj žalujoči dedek Marko Bluth.

Od društva sv. Ivana Krstitelja št. 13, DSD.

Chicago, Ill. — Društvena seja se vrši v nedeljo 26. maja in sicer od 9:00 zjutraj do 10:15 dopoldne. V tem redu se bodo vršile seje v mesecih junij, julij in avgust.

Opomba uredništva: — Za petkovo številko je prišlo pre-pozno. Zapomnite si, da dopisi tikajoči se DSD, morajo biti v uredništvu najkasneje v sredo dopoldne, da so priobčeni v petkovi številki.

Graduantje Eveleth, Minn. — Na Eveleth Junior kolegiju so med drugimi graduanti za leto 1940 tudi John Peshel in Frances Perko.

Nov grob Cleveland, O. — Zadnji teden je v tukajšnji državni bolnišnici umrl rojak Joseph Recher, samec, star 67 let. Pokojni, ki je stanoval pri svoji nečakinji na St. Clair Ave., je bil doma iz Žužemberka in je prišel v Ameriko pred 45. leti. Zapuščca dve nečakinji in dva nečaka. Bil je brat pokojnega Louis Recher-ja iz Euclida.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Listen to

PALANDECH'S YUGOSLAV-AMERICAN RADIO BROADCAST

Every Saturday, 3 to 4 P. M.

STATION WHIP

1480 Kilocycles (First Station on Your Dial)

Announced in English and Dedicated to all the Serbs, Croats and Slovenes

Featuring a program of CLASSICAL and FOLK MUSIC

POZOR! Pogled na številke poleg naslova in imena. Aho ti je naročna potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

NORVEŠKA DRAMA

Norveška je po svoji obliki ena najbolj osebnih dežel sveta. Od severnega rta do skagarske ožine na skrajnem jugu znaša razdalja do skoro 1200 milj, dolžina njene morske obalne črte z vsemi vanjo vrezanimi fjordi pa znaša do skoro 13,500 milj, tako da je Norveška poleg Čila docela morska država. Njima nobene pravega zaledja, kajti, kar je za visokimi fjordi, je ozek pas visoke planote, po katerem se do danes niso mogli položiti železniških tračnic, tako da se iz Osla pač pripelješ po železnici do Trondjema in Bergena, ne pa v najvažnejša pristanišča na severu dežele. V Narvik na primer, ki je najbolj važna točka za izvoz švedskega železa, je moč iz prestolnice na jugu dežele priti samo po morski poti. Morje je glavni življenjski prostor 2,800,000 duš švedskega naroda.

Severne evropske dežele izgledajo na zemljepisni karti kot ogromna gmota na škandinavskem polotoku, ki bi lahko igral veliko vlogo v zgodovini, če ne bi bil tako redko naseljen. Norveška in Švedska nimata skupaj več, ko 9 milijonov prebivalcev, če prštejemo Dance, je nordijskih narodov komaj 13 milijonov, torej le malo več od Jugoslavije, ki ima skoraj petkrat manjšo površino. To nezamerje med prostorom in ljudmi na njem je glavni vzrok, da so državno-politiške možnosti škandinavskih držav z naraščanjem prebivalstva ostale Evrope postajale čedalje bolj majhne. Od vsega severa je baš Norveška najredkeje naseljena: 9 ljudi na 1 kv. kilometer (Švedska 14, Danska 86). Švedska, ki se je leta 1523 pod Gustavom Waso osvobodila od Danske, je igrala poslednjo vlogo veselice, in sicer ene najvplivnejših v vsej Evropi, dokler ni bila ob prelomu 18. in 19. stoletja strta od Rusije. Odškodovala se je ob zatonu Napoleonove slave leta 1814 z Norveško, ki so jo odrgale veselice protinapoleonovske koalicije od Danske, pod katero je bila celih 400 let, tako da so Norvežani celo svoj jezik pozabili. Od Švedske pa so se, ne da bi bilo prišlo do krvave razprave, ločili že l. 1905 in od takrat žive neodvisno narodno življenje. Danci so zaradi svoje lege ob vratih, ki ločujejo Severno morje od Vzhodnega, oziroma Atlantik od Baltika, imeli dolgo važen položaj in vpliv, dokler se tam niso zgodile važne politične in geografske spremembe (prekop cesarja Viljema), tako da so vse tri nordijske države malo da ne podružno stoletje uživale najlepši mir, ker niso nobene stranke preveč motile. Danes je ta idila kruto prekinjena.

Norveški značaj je bil izoblikovan od zemlje in zgodovine. Dežela je zaradi neprehodnosti divje razklanega visokogorja še danes ločena v 20 provinc, vas je neznana, ker kmetje žive vsak zase na saminah, mesta so trgovska in mala naselja ribičev so na obali. Rodovitne zemlje je samo 3%, drugo je vse krš in pušca ga gost les; slednjega je največ v okraju Oslo in okoli Trondjema. Morje je gosto pokrito od ribiških čolnov, jadrnic in parnikov; izdelava ribiških konzerv je Norveški dala svetoven sloves in naroden dohodek. Sicer pa tudi pest zemlje daje primeroma dober dohodek, ker se najintenzivneje obdeluje; celo na pasu, ki je med obaljo in skalo fjordov in ni širji od 100 metrov. Zivonostjo in mlekarstvo je prav tako vrnjeno ko svetovno znano dansko. Morje je zaradi goliškega zaliva brez ledu, v visokogorju je

oster mraz. Politično so ljudje hudi osobnjaki, ki so se venomer borili zoper nadoblast Dancev in Svedov, njihovo najožje domovinsko čustvo zato daleč presega tako zvano idejo škandinavskega edinstva. Prej so Norvežani kozmopoliti, zakaj odnekaj je morje tisto torišče, ki jih hrani in brani. Komaj tri milijone jih je, pa imajo trgovsko mornarico, ki pride takoj za angleško in ameriško, dočim je nemška, francoska, italijanska in japonska za njo! Oslo, Trondjem, Stavanger, Narvik, Hammerfest—mesta, ki predstavljajo eno samo trgovsko kontoro, kjer se blago vkrčuje in izkrcuje in odhajajo ladje druga za drugo, da natovarjajo in iztovarjajo blago, namenjeno za ves svet. Razumljivo je, da so simpatije norveškega naroda odnekaj za Anglijo, s katero ima največ trgovinskih zvez in da pomenijo zato zanj dogodki zadnjih dni hud udarec. Ruđe je nekaj v deželi, tudi premoaga, največ pa goveje živine, mleka in masla in seveda ogromne količine rib pa lesa — vse stvari, ki pridejo zelo prav vsakemu osvajačcu.

Norvežan, ki ga je Ibsen mojstrsko podal kot tip v svojem "Peer Gyntu," niha med skrajnostmi. Zaprt in zamišljen sam vase, si želi v širino, je zatopljen v davno zgodovino borb na morjih in na kopnem, kjer so iskali norveški "vikingi" hrane, plena in kolonij, obenem pa je postal hladen trgovski računar; po eni strani je hud in trmast individualist, po drugi je goreč domoljub, ki močno čuti skupnost plemena. Po minuli svetovni vojni, v kateri so Norvežani delali velike dobičke, se je začelo propadanje zaradi inflacije, ki je razvrednotila denar za polovico: delavstvo se je vrglo v naročje komunizmu, ki bi bil ob generalnem štrajku 1921 skoraj zmagal. Odslej se je začelo gospodarstvo zopet počasi dvigati in gotovi sloj prebivalstva si je tudi od sedanje vojne o betal visokih dobičkov. Nenadoma je prišlo drugače... Omeniti je, da se je bila zadnja leta tudi na Norveškem in Danskem zasejal narodni socializem. Bila je to neznatna manjšina, ki pa v gotovih okoliščinah lahko odigra svojo vlogo.

Danci — če naj se ozremo tudi nanje — so pa drugi ljudje. Od vseh evropskih narodov so se, dasi majhna država, najbolje počutili v blago-

Slika kaže, ko je nemška konjenica prebredla neko reko v Belgiji.

stanju, ki ga je ustvarila njihova ogromna pridnost in ne- verjetna višina civilizacije. Po značaju so eden najbolj veselih, uživanja željnih narodov. Nemški armadi se niso nič

upirali. Bogata poljedelska proizvodnja te dežele, ki je na prvem mestu na svetu, kar se te panoge tiče, bo prinesla začasnemu novemu gospodarstvu veliko korist.

ZA NAŠE GOSPODINJE

Hranivo za možgane in živce

Da je kurje jajce eno najdragocenejših živil, je že davno znano. Beljakovin in maščob, ki jih telo skoraj popolnoma prebavi in uporabi za zgradbo svojih stanic, ima dosti.

Zelo je razširjeno mnenje, da kuhanje jajcu odvzame večji del prebavnosti. To natančno je raznih pomladanskih želišč, kot regrata, kopriv, peteršilja, itd. Vse to na drobno sesekljaš. Potem naredi prežganje iz nekoliko masti in dveh žlic moke, do daš želišča, nalješ kvort vode, osoliš in kuhaš do mehkega. Nazadnje razžvrklaš v mleku rumenjaki in primešaš v juho.

V jajcih je namreč še neka snov, ki ni toliko v korist celotnemu našemu organizmu, kolikor našemu živčnemu sistemu. To je tako zvan lecitin, snov, ki vsebuje fosfor in ki jo dobimo sicer v raznih drugih rastlinskih in mesnih jedilih (telečjih možganih, mleku, grahu, kaviaru itd.). a nikjer ne toliko kakor v jajcih. Lecitin ima za nas podoben pomen kakor vitamini. Naše telo ne more ne teh ne onega pridelati iz lastne moči, temveč si ga mora dobiti iz rastlin, ki ga edine lahko pridelujejo, ali iz mesa rastlinojedih živali.

V jajcih je tedaj mnogo lecitina, žal pa se ta razkroji že po razmeroma kratkem času. Jajca, ki so starejša nego

18 dni, ga nimajo več. Po drugih hranilnih snoveh ostane takšno jajce sicer še vedno veliko vredno živilo, a ker ni maščob, je izgubilo snov, ki osvežuje in množi sile naših možganov in živcev.

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Pomladna juha

Vzameš liste raznih pomladanskih želišč, kot regrata, kopriv, peteršilja, itd. Vse to na drobno sesekljaš. Potem naredi prežganje iz nekoliko masti in dveh žlic moke, do daš želišča, nalješ kvort vode, osoliš in kuhaš do mehkega. Nazadnje razžvrklaš v mleku rumenjaki in primešaš v juho.

Navadni mladi prašiček

Podrgni osnaženega in svežega prašička od znotraj s soljo in kumno, od zunaj pa samo s soljo, ali pa s prav slano vodo. Tako nasoljenega pusti par ur. Medtem položi v dolgo ponev, v kateri misliš peč prašička, prav snažne lesene palčice, ki pa ne smejo biti od kakega dišečega lesa. Palčice položi po dolgem in navzkriž. Na te palčice položi prašička tako, da ima noge pod seboj in hrbet zgoraj. Ako noge ne ostanejo tako, jih pa prišpili. Učesa zavij v masten papir, da se ne pripalijo ali sežgejo. Tako naj o-

stane prašiček ves čas, ko se peče. Ko ga daš v pečico, ga pusti da se nekaj časa suh peče in šele potem ga polivaj z juho. Ko je na pol pečen, ga pomaži s svežo slanino ali vlij nanj vročo mast, namaži ga s presnim maslom in ga še malo prepeci. Pečenega razreži, potem zopet skupaj zloži in ga daj z gorčico, jabolčnim ali jajčnim hrenom ali s solato na mizo.

Špargeljni ali beluš

Ostrgaj špargeljno trdo kožo, jih operi, malo prireži in zveži v ne prevelike šopke, katere skuhaš v malo slani vodi približno pol ure. Kuhane vzemi iz vode, jih položi na podolgovat krožnik tako, da so sredi krožnika glavice skupaj obrnjene. Potresi jih z drobno zrezanim drobnjakom in belim poprom ter oblij z oljem in kisom.

PRAKTIČNI NASVETI

Sol v kavi, je dobro sredstvo za izboljšanje okusa in tudi kava bo bolj tečna. Seveda, je smeš dati v kavo takrat, ko se ta že kuha in zelo malo, na noževih končnici.

Če je jed presladka, si pomagaj s tem, da denes v jed majčkeno soli, ki odvzame preveč sladkobo.

Če si presolila kakšno jed, kuhaš v njej nekaj časa surove krompirjeve rezine, ki bodo vzele sol vase.

Dobra ura. — Soseda na obisku: "Tale vaše stenska ura pa ne kaže prav." — Gospodinja: "Da, nekaj je pokvarjena. Pa nam še kar dobro služi, ker smo se je navadili. Kadar kaže šest in bje dvanajst, takrat je točno tri."

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

V samostanu slovaških frančiškanov sem našel njihovega komisarja, p. Martinijana Krajčiča, ki je nalašč za moj obisk prihitel iz Clevelanda, da me pozdravi, ker ni vedel, da sem bil sam v Clevelandu. Z njim sem se sestal prvič leta 1912 v Bratislavi, ko sem šel ob ustanovitvi našega komisarjata tja prosit slovaških patrov za Ameriko. Takrat je bil še klerik. Vodil me je po mestu in mi ga razkazoval. Že takrat se mi je ponudil za Ameriko in bi bil šel zelo rad z menoj, ko bi mu predstojniki pustili. Božja previdnost naju je takrat privedla skupaj! Kdo bi si bil mislil, da bo kdaj res še v Ameriki in sicer kot komisarjni predstojnik komisarjata, ki se je ločil kot samostojna provinca od našega slovenskega komisarjata, in je sedaj drugi njegov predstojnik. Ravno, ko sem odhajal l. 1927. iz Amerike, so si kupili to hišo in se tu nastanili. Sedaj jo imajo že jako lepo urejeno. Tu je tudi uredništvo slovaškega mesečnika "Listy sv. Františka", katerega sem ustanovil še v Chicago, ko smo bili še skupaj v enem komisarjatu. Zdelo se mi je, kakor bi se oče srečal s svojim detetom po dolgih letih, z detetom, katerega je tako ljubil in vzgajal s tolikimi težavami prva njegova življenjska leta, tako toplo mi je bilo pri srcu v uredništvu lista. V samostanu sem našel tudi več patrov, katere sem še kot dečke kot slovaški misijonar navdušil za frančiškanski red, da so se priglasili in sem jih poslal v razne kolegije, kjer sem jim pomagal in zanje skrbel, da so danes to, kar so. Tudi lokalni predstojnik p. Andrej je eden izmed teh fantov. Zelo so me valili, da bi se vrnil v Evropo. Kar mikalo me je. Saj sem že povedal, s kolikimi prisrčnimi vzemi je moje ameriško življenje zvezano z dobrim slovaškim narodom. Ko bi me razmere v Ameriki in pa moja župnija v Ljubljani tako ne gnale domov, saj bi se bil res skoraj udal. Tako sem se pa moral od njih posloviti s težkim in bolečim sreem in P. Andrej me je odpeljal v McKees Rocks, k Rev. Verhuncu.

Tako plemenitih duhovskih src, kakršen je Rev. Verhunc, je malo na svetu. Že dolgo vrst let deluje med Slovaki v Pittsburgu, ki ga ljubijo kot svojega očeta. V prejšnjih letih sem bil velikokrat pri njem, ko sem dajal misijone njegovim vernikom, ali sem mu kako drugače duhovsko pomagal, kolikor sem mogel. Father Verhunc mi je vsikdar veliko pomagal in je bil velik dobrotnik kakor listov, katere smo izdajali, slovenskih in slovaškega, tako tudi naše samostanske družine. Za veliko, zelo veliko uslug sem mu dolžan hvaležnosti, ki sem mu jo ohranil saj jaz in mu jo bom do smrti. Ker je imel ravno štirideseturno pobožnost, in je bil zaposlen v spovednici, nisva mogla veliko govoriti. Par prisrčnih besedi, pa sem moral odhiteti na kolidvor za vlak naprej.

Na PRODAJ
— hiša dveh stanovanj, vsa-ko po štiri sobe. Cena \$3,500;
— hiša dveh stanovanj po šest sob. Cena \$3,300;
— "cottage" iz opeke, šest sob, centralna kurjava. Garaža za dve kari. Cena \$5,000;
— stanovanjsko poslopje 10 sob. Cena \$4,700;
— hiša s šest stanovanji po pet sob. Najemnina donaša na mesec \$180. Cena \$5,500.

Vse te hiše so blizu 26. ceste in Lawndale.
Na prodaj tudi več hiš, za katere je treba samo 10% pravega plačila.
Obrnite se na: Anton Jordan, 2622 So. Harding ave., Chicago. Tel. LAWndale 7182.

V Washingtonu sem obiskal najprej poslanstvo, kjer sem našel zopet dobrega prijatelja, svetnika dr. Rybara, kjer sem pa izvedel, da so se razmere v Evropi nekoliko zboljšale, da mi ni treba tako hiteti domov, vendar pa, da gre res 8. oktobra zadnji parnik v Evropo, s katerim morem oditi, kakor je poslanstvu sporočila italijanska linija.

Popoldne me je pa sprejel naš poslanik, g. Fotič, s katerim sva bila v dolgem razgovoru o mojih doživljajih v Ameriki in o mojem delu, ki sem ga izvršil v Ameriki, in o potrebah našega slovenskega izseljenstva v Ameriki. Ker pa ni dobro poučen o vseh podrobnostih slovenskih razmer v Ameriki, zato je naravno, da jih ni razumel tako kakor jaz. Posebno še kot diplomat. Vendar sem pa jasno videl, da ima popolno razumevanje izseljenkih potreb tudi Slovencev, in tudi dobro voljo storiti vse, da bodo tudi slovenski izseljenci v Ameriki čutili toplino materinske ljubezni njih narodne države Jugoslavije. Če se pa ne da doseči vsega, pa ni njegova krivda, temveč so krive obstoječe razmere. Da je to res, je dokaz dejstvo, da si je dobil za pomočnika v poslanstvo Slovenca dr. Rybara, ki je odlični slovenski narodnjak in odlični Jugoslovani. Ameriški Slovenci naj bi se vsikdar zaupno obračali nanj v vseh svojih zadevah in potrebah, in prepričan sem, da bodo našli to, kar sem jaz, da je naš poslanik Fotič mož, ki ima srce tudi za Slovence, enako kakor za Hrvate in Srbe, in bo zanj storil vse, kar bo mogel. Nekaterih mojih izvajanih in popolnoma razumel naravno, ker ne pozna dejanskih razmer med amer. Slovenci, in ker ne pozna mnenja ameriških Slovencev. Zato se mu tudi niso dopadla. Vendar povedal sem mu jih odkrito, ker sem bil mnenja, da je prav da poslanik pozna razmere tako, kakor so v resnici. Saj je to tudi v njegovo korist, da čim bolj pozna razmere v svojem področju, torej tudi med Slovenci.

(Dalje prih.)

NA PRODAJ

dyonadstropna hiša s prizemljem. Kurjava na vročo vodo. V prizemlju štiri sobe, v prvem nadstropju 6, v drugem nadstropju 7. Blizu cerkve in šole. Oglasite se na 2130 W. 22nd Pl. (prizemlje), Chicago.

DENARNE POŠILJATVE

se še dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosimo pa pošiljatelje nakazil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačlj.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kabla (hrzjavu), lahko stori po nižnji ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta nižnja cena za kabeliranje velja le za Jugoslavijo.)

Nashe cene so zdaj:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.30.....	100 Din
Za \$ 4.40.....	200 Din
Za \$ 6.50.....	300 Din
Za \$ 8.45.....	400 Din
Za \$ 10.25.....	500 Din
Za \$ 20.00.....	1000 Din
Za \$ 39.00.....	2000 Din

ITALJANSKE LIRE:

Za \$ 3.25.....	50 lir
Za \$ 5.90.....	100 lir
Za \$ 11.50.....	200 lir
Za \$ 17.00.....	300 lir
Za \$ 28.00.....	500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih zdej ni mogoče.

Vse pošiljatev naslovite na:

JOHN JERICH
1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

KRALJEVSKA RODBINA POBEGNILA

Nizozemska kraljevska rodbina se je še pravčasno umaknila v Anglijo, da je niso nazaj zajeli. Najprej je pobegnila kraljica Viljemina, na kar ji je sledila še njena hči, prestolonaslednica Julijana, katere gornja slika je bila zvečta v Londonu.

"ŠKOF"

Možak, ki ga kaže gornja slika, je pošten čestni pometać nekje v New Yorku, po imenu Eustachio Pacicelli. Istočasno pa opravlja tudi visoko službo škofa. Neka verska sekta, imenovana "Cerkev Boga", ga je imenovala na to mesto. Na ta način nastopa mož ob nedeljah kot škof, čez teden pa vihti metlo in lopato.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

"Karlota ni ženska zate. Spogledljivka je, ki te prav nič ne ljubi. Zanj si samo dobra partija. Karlota bi bila samo rada gospodarica na mojem mestu."

"Motiš se, mati. Karlota ne zahteva ničesar drugega kakor to, da bi ti stala ob strani in ti pomagala. Še nikdar nisem odkril pri njej sebičnih namenov, kakršne ji ti podtikaš. Ne razumem tvojega sovraštva."

"Ne maram tega dekleta za svojo snaho. Rekla sem že to in bom zmerom ponavljala. Nesrečen boš v zakonu z njo, kar kaže že dejstvo, da je zanetila prepir v naši hiši."

Pavle ji je hotel reči, da je mati sama kriva teh prepir, ki zdaj motijo hišni mir. Hotel je tudi reči, da je zdaj prav tako krivična proti Karloti, kakor je zmerom bila proti ubogi Pepini. Njena materska ljubezen je stregla zmerom samo njemu, zdravemu in močnemu, na račun slabotne sestre, ki bi nekoliko ljubezni tako dobro delo. Prej je sovražila Pepino, zdaj pa se je njena zlobnost obrnila proti Karloti. To bi ji bil rad povedal, toda zagriženi, mrzli srd njegove matere ga je plašil, zato je molčal.

Zaradi sinovega molka opogumljena je Tereza znova začela: "Poslušaj me, kaj sem sklenila. Karlota ne sme oštati več pri nas. Še danes naj napravi obračun s Pepino, ki bo odslej spet vodila knjige, in potem naj se vrne k svoji teti."

"Ne, mati, to se ne bo zgodilo!"
"Zakaj ne?"

"Ker ne morem živeti brez Karlote. Če jo pošlješ proč, pojdem tudi jaz!"

"Vztrajam pri tem, kar sem rekla. Enkrat bi rada videla, če boš dovolj pogumen, da pojdeš od hiše zaradi tega dekleta proti materini volji."

Ves obupan je šel Pavle v svojo sobo in se vanjo zaklenil. Tereza pa ni niti trenutek oklevala, temveč je šla, da izvrši svojo grožnjo. Stopila je v prodajalno, kjer je bila Karlota zaposlena in rekla trdo: "Karlota, odslej vam je zabranjena naša hiša. Ne potrebujem pomočnice, ki mi zapeljuje sina. Pisala bom to vaši teti. V Turinu se vam bo mnogo prej nudila prilžnost za dobro partijo kakor tu v Moncaleriju. Ali ste me razumeli?"

"Da, gospa Longhijeva," je odvrnila uboga deklica in sklonila obraz, ki ji je bil od sramu ves zardej globoko na svoje ročno delo, "slišala sem."

"Upam, da boste storili tako!" Potem je šla, pustivši Karloto in Pepino sami.

Karlota, ki se je le z muko držala pokoncu, je planila v krčevito ihtenje, a Pepina ji je tiho rekla: "Uboga Karlota, kaj vse moraš doživeti! Nikar ne bodi žalostna. Moj brat te ljubi in the bo zmerom ljubil. Se nama bo že posrečilo, da bova zlo mila materino nasprotovanje."

Karlota pa je odkimala in odvrnila: "Ne, vsega je zdaj konec, Pepina. Vajina mati mu ne bo nikdar dovolila, da bi se oženil z menoj, a proti njeni volji se ne maram vsiliti v vašo rodbino."

"Zelo mi je žal, Karlota," je potožila bolna Pepina. "Tudi jaz te imam rada, kakor bi bila moja sestra."

Karlota ni odgovorila, temveč se je nagnila k njej in jo ponovno poljubila. Zraven ji je krčevito stiskala roko. Ko sta na-

pravili obračun, je pobrala svoje reči v ierbašček in se pripravila na odhod. Tedaj je vstopil Pavle. Oblečen je bil v boljše obleko in imel je klobuk na glavi.

"Vem, kaj se je zgodilo; mati te je poslala proč," je rekel. "Dovoli mi torej, da te spremim na postajo."

Po teh besedah je prijel mladenič Karlotino roko in si jo potisnil pod pazduho. Nato sta šla.

Pri hišnih vratih je tedaj stala Longhijka v svoji črni avbi in nepremično gledala za njima.

"Nesrečnika! Nesrečnika!" je mrmrala in njene poteze so bile videti še trše in ostrejše.

8.

V naslednjih dneh ni Pavle Longhi v ničemer izpremenil svojega življenjskega reda. Delal je kakor zmerom, vstajal zgodaj zjutraj in garal do večera z vročino vnemo, kakor bi se bil hotel s tem otrešati misli na Karloto.

Njegova mati, ki se je po odhodu mlade deklice čutila prosta velikanskega bremena, je bila posebno pozorna nasproti sinu in se je trudila z vsemi sredstvi, da bi mu bilo bivanje v hiši prav prijetno. Celu uboga Pepina je bila zdaj deležna sicer neobičajne ljubeznivosti. Morda je Longhijka upala tudi s tem potolažiti Pavletovo jezo.

Še nikdar sin in hči svoje matere nista videla tako ljubeznive. Toda vsa njena prizadevanja so bila zaman. Tudi njena darila niso pomagala. Pavle jih je vzel, ne da bi se bil zahvalil. Rekel je samo: "Mati, če mi hočeš res storiti kaj dobrega, dovoli, da se vrne Karlota!"

Zena je namršila košate obrvi in njene poteze so se poostriale. Odgovorila je reko: "Ne, nikdar! Ali se ne trudim dovolj, da bi bil čimbolj zadovoljen? Zakaj torej nisi srečen?"

"Ker brez Karlote zame ni srač. Začel sem že iskati službo. Kakor hitro jo dobim, pojdem od doma."

"Ali resno misliš?" je vprašala drgetajoča od jeze in strahu, da bi ga izgubila.

"Da, mati. Če se Karlota ne vrne, pojdem k njej v Turin."

Stara žena je zapčila oči v sina in rekla zamolklo: "No, pa naj bo tako. Karlota se vrne."

Naslednjega dne je Karlota spet prišla k Longhijevim. Sama vdova je šla ponjo. Ker je Tereza skrivala sovraštvo in ljubosumnost, je postalo življenje pri Longhijevih zopet mirnejše in prijetnejše. Dobrodušni Pavle si je že domišljjal, da je mati naposled spoznala svojo krivičnost nasproti Karloti, zato ni varčeval z dokazili svoje otroške hvaležnosti. Po nekaj dneh je bil o vsem tem že tako prepričan, da je mislil napraviti zadnji odločilni korak.

Ko je Karlota proti večeru šla in Pepina že legla k počitku, je sedel k materi, ki je pletla nogavice, in začel: "Nekaj bi ti rad rekel, mati!"

"Kar reci, sin, poslušam te," je odvrnila vzdignivši glavo ne do bi bila nehala pletti.

"Oženil bi se rad, mati."

(Dalje prih.)

RAZNE ZANIMIVOSTI

NOVO OROŽJE NEMŠKEGA LETALSTVA

Nedavno je morje vrglo na britanski breg zelo čuden projekt, ki ni bil niti mina, niti torpedo, niti bomba običajne oblike. Angleški strokovnjaki so ugotovili, da gre za novo zračno bombo, ki se v vodi sama pregiblje v smeri predmeta, kamor je bila namenjena. Bomba je svedraste oblike in ima na obeh koncih mehničnem z vijaki, s katerimi se v vodi premika. Strokovnjaki so naredili projektile in e zračni torpeda.

Nemški letalci so že nekajkrat metali zračne torpede na angleške ladje. Prva je bila deležna takega napada angleška ladja "David M." Tri nemška letala so opisala nad njo krog, nakar je eno izpustilo na njo neki podolgast predmet, ki je zgrešil svoj cilj in padel v morje. Kapitan je že mislil, da je s tem stvar opravljena, ko je naenkrat opazil, da vržena bomba ni potopila, marveč je prišla na površje, nato pa hitro plula proti ladji.

Kapitan je s polno paro komaj ubežal iz črte, v kateri se je pomikal projektile. Letala so nato vrgla še en torpedo, ki se mu je kapitan zopet prav spretno ognil. Tako je bilo tudi s tretjim torpedom, kar dokazuje, da vkljub vsemu novo orožje le ne dosega zaželjenega namena. Enega izmed vrženih torpedov je morje vrglo na breg in britanski strokovnjaki so podrobno proučili njegovo sestavo.

NAJVEČ MILIJONARJEV NA HOLANDSKEM

Holandija je bogata dežela. Nekakšno mero za to, ali je ta ali ona država premožna, je v neki meri gotovo tudi število tistih njenih dražljivcov, ki se lahko ponašajo z milijoni. Po davčnih prijavah v Holandiji se vidi, da je v tej razmeroma mali državi nič manj kot 877 milijonarjev. Ti predstavljajo pol odstotka

vseh tamkajšnjih davčnih obveznikov, v svoji posesti pa imajo nad 15 odstotkov narodnega premoženja. Največ holandskih milijonarjev živi v Haagu, nato pa v Amsterdamu in Rotterdamu.

Zanimivo bi bilo na vsak način vedeti, koliko je na primer milijonarjev v Jugoslaviji. To prav za prav ni tako lahko ugotoviti, kakor bi kdo mislil. Saj ljudje kaj radi skrivajo svoje premoženje, posebno pa še tedaj, kadar ga je treba prijaviti davkarji. Pri tem pa seveda ne nameravamo trditi, da so na Holandskem vse davčne prijave čisto pravilne. Pa tudi če je v tej deželi "samo" 877 milijonarjev, je Holandija še vedno tista država, ki ima z ozirom na število vsega prebivalstva največ milijonarjev na svetu.

NAPOVED ZA AMERIKO

Moskva, Rusija. — Tukajnji list Pravda je zadnje sredo označil Ameriko kot "nebojujočo se zaveznico Anglije in Francije." Dejal je, da vstopajo Zed. države v sedanjoo vojno celo hitreje, kakor so v zadnje svetovno.

NOVO NAKAZILO ZA WPA

Washington, D. C. — Poslanska zbornica je zadnje sredo odobrila znesek nekaj manj kot eno milijardo dolarjev za WPA za osem mesecev, od 1. julija do 1. marca. Odobritev se je odglasovala kljub svarilu raznih "šparovcev," češ, kam bo dežela prišla, če se bo toliko potrošilo. (Med vojno pa milijarde brez vsake škode dobesedno letijo v zrak!)

Usoda povesti. — Mlad pisatelj pride v uredništvo nekega časopisa: "Kako je z mojo povestjo, ki sem vam jo poslal v objavo?" — Urednik: "Kakšen naslov je imela povest?" — Pisatelj: "Premog." — Urednik: "A ta! Hm, to smo vrgli v peč."

Pisano polje

J. M. Trank

Tam na Balkanu ali vsaj na jugovzhodu so štirje petelinčki, Jugoslavija, Ogrska, Rumunija in Bolgarija. Grška je mačka, ne šteje. Ko je na severu precej opravljeno, pa še ni vse opravljeno med velikimi petelinji, se nekaj zbira tam na jugozapadu. Vsi petelinčki hočejo svobodo. Kdo bi je ne hotel? Ko bi bili ti petelinčki med seboj edini, bi še nekaj izdalo zoper kakega hrustovskega petelina, ampak ko se med seboj pisano gledajo in komaj čakajo na medsebojni petelinjski prepir in fajt in ravs in kavs, ako bi vreme kazalo, je mizerija s temi petelinčki.

Ogrski petelinček bi rad nazaj svoj mažarski imperij, bolgarski tudi sanja o nekem imperiju, nemški petelin z laškim bolj petelinčkom bi rad zletel proti Carigradu in še dalje in pomandral angleškega in francoskega petelina, ki sta že precej opipana. Nemški petelin sicer brumno trdi, da petelinčkov ne bo zadavil, le dati mu morajo ti balkanski petelinčki, kar on hoče in potrebuje, ker je velik petelin in ima le dosti kancnov, jesti pa ne preveč in še tega in tega ne dosti, korajže pa na ves svet. Amerikanski petelin angleškemu nekaj pošilja, ampak sam noče priti, in tako bita že opipani angleški petelin rad spravi skupaj balkanske petelinčke, ker vsi štirje bi še nekaj zalegli zoper nemškega petelina. To bi bilo le malo sitno za nemškega petelina, in tako je nemški petelin balkanskim petelinčkom povedal in zapretel, da je njih pravica le, da nemškega petelina krmijo, drugače pa mir, in če bi poslušali angleškega petelina, bo prišel s kanoni, ki so že na mejah in še laški petelinček je na meji, in bo vsem

petelinčkom vratove zavil in si morajo to vratovsko zavetje sami sebi pripisati, ne morda brunnemu nemškemu petelinu.

Tu smo danes pri ti petelinjski robi.

Bolgarski petelinček, se zdi, pomižurkava nemškemu petelinu in grdo gleda angleškega petelina, kakor je že zgodovinska bolgarska navada, in zdaj je še kraljica laške petelinske žlahte, in zdi se, da je bolgarski petelinček pozabil na ruskega petelina, čeravno je bilo nekaj veselja v Sofiji, ko je prispel ruski poslanik.

Jaz pa pravim in menim, da je vsa ta petelinska roba, kako se bo namreč zasukala, odvisna od rdečega in komunističnega ruskega petelina, kako bo ta zakikirikal in kam se bo zagnal, ako ga niso Finci preveč opipali. Kikeriki.

IZ DOMOVINE

Cela vas zgorela

V vaši Ribniku pri Gospiču je pred kratkim nastal požar. Ogenj je zajel celo vas. Zgorelo je 15 hiš. Ljudskih žrtev k sreči ni bilo, zgorelo je pa pohištvo in živinska krma, kolikor je je še bilo. Zivina je bila na paši, drugače bi tudi ta zgorela. Požar so zanetili otroci.

Prometna nesreča

Nerodno nesrečo je doživel 26 letni ključavničar Stanko Tešar iz Blata pri Brezovici, ko se je zaletel v neki tovorni avto tako močno, da se je močno poškodoval in so ga morali oddati v ljubljansko bolnico.

Eksplozija karbida

Jože Pečuh, 30 letni železniški ključavničar v Mariboru, je dobil hude opekline po obrazu in rokah, ko mu je eksplozirala karbidova svetilka.

DR. H. M. LANCASTER

DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)Tel. Canal 3817
CHICAGO, ILL.

PREJELI SMO

V RAZPRODAJO

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo
stane -----80c
Filmi vsak po -----35c

Knjigarna
"AMER. SLOVENEK"
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD

V CHICAGO

Louis J. Zefran

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!

— Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in ženitovanja.
Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

Učite se angleščine

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena

in stane samo:

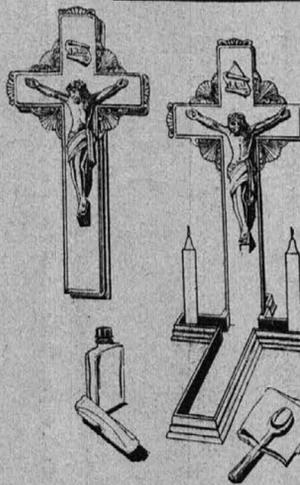
\$2.00

Naročila sprejema

Knjigarna Amerikanski Slovenec!

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času previdevanja bolnikov.

Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagoslovljeno vodo, bata, prtič, žličke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krassen križ za obestiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe sveče medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno noviteto in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTNINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money order ali čeklu z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna
Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!